

3372-11
10/11/2011

 ע"פ
בית המשפט העליון

 בפני השופט:
1. מ' נאור
2. ע' ארבל
3. ס' ג'ובראן

- נגד -

 הנתבע:
מדינת ישראל
עו"ד רונית עמיאל
עו"ד ניסים מירום
עו"ד נעמי גרנות

 התובע:
משה קצב
עו"ד אביגדור פלדמן
עו"ד ציון אמיר
עו"ד אברהם לביא
עו"ד מיקי חובה
עו"ד גיא שמר
עו"ד צבי ואתורי

תקציר

תקציר פסק-הדין

ביום 30.12.2010 הרשיע בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו את המערער, נשיא המדינה לשעבר משה קצב, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. המערער הורשע פה אחד בשתי עבירות של אינוס, בשתי עבירות של מעשה מגונה, שאחת מהן תוך שימוש בכוח, בשתי עבירות של הטרדה מינית ובעבירה של שיבוש מהלכי משפט. ביום 22.3.2011 גזר בית המשפט המחוזי, בדעת רוב, על המערער שבע שנות מאסר לריצוי בפועל. כן נגזר על המערער עונש מאסר על תנאי והוטל עליו לשלם פיצויים למתלוננת שבאישום המרכזי - שתכונה א' ממשרד התיירות או א'; ולמתלוננת נוספת שתכונה ל' מבית הנשיא או ל'. בית המשפט הכריז כי בעבירות בהן הורשע המערער יש משום קלון.

על פסק דינו של בית המשפט המחוזי הוגש הערעור שלפנינו. קראנו את טענות הצדדים שהשתרעו על פני מאות עמודים, עיינו בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בחומר הראיות רחב ההיקף, באלפי עמודי הפרוטוקול, ושמענו טענות על פה על פני שלוש ישיבות. להלן יובא תקציר פסק הדין. לא מצאנו מקום להרחיב בתיאור העובדות ופסק דינו של בית המשפט המחוזי במסגרת תקציר זה. הדברים הובאו בהרחבה בפסק הדין. מובהר כי מדובר בתקציר בלבד. הפירוט המלא והמחייב נמצא בפסק הדין עצמו. פסק דינו זה ניתן פה אחד. בחוות דעתי נדונו ארבעת האישומים בהם הורשע המערער; חברת השופטת ע' ארבל דנה בשאלה של עדות שיטה ומעשים דומים, וחברי השופט ס' ג'ובראן דן בטענת ההגנה מן הצדק ובגזר הדין.

השופטת מ' נאור

האישום הראשון

1. האישום הראשון עסק ב-א' ממשרד התיירות. בית המשפט המחוזי הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום - שתי עבירות של אינוס ועבירה של מעשה מגונה בכוח. העבירה של מעשה מגונה בכוח נעברה בדירתה של המתלוננת בירושלים. מעשה האנוס הראשון אירע במשרדי משרד התיירות בבית הטכסטיל בתל אביב. האנוס השני במלון פלאז'ה בירושלים. בחוות דעתי דנתי בשלושה נושאים עיקריים שעלו מהודעת הערעור. שאלת מהימנותה של א'; קו ההגנה החלופי שהעלו באי כוח המערער ושאלת האליבי. להלן תמצית הדברים:

2. בית המשפט המחוזי מצא את ליבת העדות של א' עדות מהימנה וקבע כי לגרסתה נמצאו תמיכות חיצוניות בחומר הראיות. לאחר בחינת הראיות מקרוב הגענו לכלל מסקנה כי אין הצדקה להתערב בקביעות המהימנות של הערכאה הדיונית. התערבות כזו היא, כידוע, מצומצמת. סבורים אנו כי בצדק דחה בית המשפט המחוזי את הטענה, לפיה א' העלילה עלילת שקר על המערער בשל רצונה לנקום בו. א' מעולם לא הגישה תלונה במשטרה מיוזמתה. לו רצתה א' לנקום במערער היא יכולה היתה לעשות כן בימים שלפני בחירתו לנשיא המדינה. זאת ועוד, לו היה מדובר בעלילה, א' יכולה היתה לבדות סיפור "פשוט" יותר ולא למקם את אירוע האונס הראשון דווקא בלשכה בתל-אביב ביום שאינו יום העבודה הרגיל שם ואת אירוע האונס השני - בחדר בבית מלון. כן לא היתה מספרת על אירוע שהתרחש בדירה לגביו סיפרה כי המערער הגיע לדירתה ועלה עמה במדרגות ארבע קומות בלי שהדליקה את האור, פרט אותו סיפרה א' כמשיחה לפי תומה.

3. יש לדחות את טענת הסנגורים בעניין כבישת עדותה של א'. א' לא כבשה לחלוטין את הדברים בלבה. בית המשפט המחוזי מנה שורה ארוכה של אנשים באוזניהם השמיעה א', עוד לפני פרוץ הפרשה, טענות על מעשים בעלי אופי מיני שעשה בה המערער. א' אכן לא אמרה לאיש מפורשות לפני פרוץ הפרשה כי המערער אנס אותה. ההסבר לכך נעוץ בביטויים המינוריים בהם השתמשה א' בעבר. לידידה, ירון ארמוזה, אמרה דברים בלשון המגלה כי היא איננה מספרת לו למעשה מה אירע. א' אמרה תמיד לארמוזה שהמערער "עשה לי מעשה שלא יעשה". דברים דומים עולים מעדותה של א' עצמה, וגם מפי הפסיכולוגית שטיפלה ב-א'. הפסיכולוגית העידה כי א' לא השתמשה תחילה במילה "אונס" אלא דיברה על "מעשה שאסור שיעשה". במקום הביטוי "אונס" השתמשה א' בלשון נקייה בביטוי "מעשה אשר לא יעשה" או ביטוי דומה. ועוד: אין כל פגם בהנמקה של בית המשפט המחוזי לפיה כבישת עדות היא תופעה מוכרת אצל קורבנות עבירות מין. סביר להניח כי א' כלל לא היתה חושפת את שארע לה אלמלא נקראה למתן עדות במשטרה.

התנהגות מאוחרת למעשי האונס - מכתב השנה הטובה, קלטות יואלי, השיחות הרבות לבית הנשיא, ביקוריה של א' בבית הנשיא

4. הסנגורים הצביעו על כמה עניינים, בהם התנהגותה של א' ומעשיה, אשר מלמדים לטענתם, כי אין זה מתקבל על הדעת שהמערער אנס את א'. העניינים נוגעים להתנהגותה של א' המאוחרת למעשי האונס. העניין הראשון הוא מכתב שנה טובה שכתבה א' למערער בתקופה בה עבדה עדיין במשרד התיירות וזאת לאחר שני מעשי האונס. זהו מכתב שהביטוי "אהבה" חוזר ונשנה בו. בית המשפט המחוזי קבע כי המערער הוא שדרש מ-א' לכתוב את המכתב, וכי הדבר הביא אותה לכתוב לו מכתב מתרפס, על מנת להשיב את יחסו ה"תקין" אליה. בית המשפט הוסיף וקבע כי המערער נהג לאסוף כל פיסת נייר ומסמך מהם ניתן להסיק כי הנשים שעבדו עמו היו מאוהבות בו, כך שניתן יהיה להפריך כל טענה, אם תועלה כלפיו בעניין התנהגות לא נאותה. לידינו, העיסוק המרובה במכתב השנה הטובה חרג מפרופורציה. אכן, וכפי שנטען, א' נתפסה לסתירות ותמיהות בעניין מכתב זה. בעיקר יש להדגיש בהקשר זה את העובדה ש-א' הכחישה תחילה את כתב ידה כשהוצג לה המכתב. גרסתה בעניין המכתב היתה גרסה מתפתחת. בית המשפט המחוזי היה ער להתפתחויות שבגרסתה של א'. לא ראינו הצדקה להתערב בקביעתו של בית המשפט המבוססים על התרשמות. נוסף: אף אם היינו מניחים, ואין אנו עושים כן, כי איש לא ביקש מ-א' לכתוב את המכתב, עדיין ניכר כי זהו מכתב מתרפס שנועד לרצות את המערער.

5. העניינים הנוספים שהעלתה ההגנה לגבי התנהגותה של א' לאחר מעשה קשורים זה בזה - "קלטות יואלי", הודעות רבות שהשאירה א' בבית הנשיא וביקוריה בבית הנשיא. "קלטות יואלי" הינן הקלטות "נבחרות" של קטעי שיחות, של א' עם חברו של המערער, יואלי, על פי עריכה שמאן דהוא בחר לערוך. ההגנה ניסתה להוכיח באמצעות "קלטות יואלי" וההודעות בבית הנשיא, ראשית, כי מהתנהגותה והתנהלותה של א' עולה לא ייתכן כי נאנסה; שנית, שגרסתה של א' אינה מהימנה. האזנו לקטעי השיחות המוקלטים במהלך הדיון בדלתיים סגורות. אנו מוכנים לקבל כי באותם קטעים ש-"נשמרו" באופן סלקטיבי נשמעת א' תובענית בעניין רצונה שתימצא לה עבודה. התנהגותה זו של א' זכתה להסבר בעדותה ולפיו היא חשה כי המערער "חייב" להשיג לה עבודה, בשל מה שעולל לה. הסבר זה יפה גם לעניין הודעות טלפוניות רבות שהשאירה בבית הנשיא שנרשמו ביומן הלשכה ולעניין ביקוריה השונים בבית הנשיא. בית המשפט קבע, ואין סיבה להתערב בממצאיו, כי הוא מעדיף את גרסתה של א', על פני גרסתו של המערער ושל חברו יואלי, לפיה הובטח ל-א' סיוע במציאת עבודה על ידי המערער, באמצעות קשריו. ההבטחות "תחזקו" את המשך הקשר התכוף בין א' לבין יואלי, ויואלי הוא שהמריץ אותה גם להתקשר ללשכה וכך נוצרו ההודעות שנרשמו ביומן הנשיא.

6. מקובלת עלינו גם קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה א' לא ניסתה להסתיר כי שמרה על קשר עם המערער ומקורביו. הרצון למצוא עבודה הוביל את א' לשמור על קשר עם מי שאנס אותה ואף להיפגש איתו. כזכור, גם לאחר שנאנסה א' פעמיים על ידי המערער, היא המשיכה לעבוד במשרד התיירות מאחר והיתה זקוקה לפרנסה. זאת ועוד: מקובלת עלינו הנמקת בית המשפט לפיה דווקא הכחשת השיחות על ידי א' מלמדת על כך שהיא אינה מתוחכמת או מניפולטיבית, שהרי גם כשהציגו לה תרשומות של השיחות היא טענה כי אינה זוכרת.

7. לא נעלמו מעינינו טענות נוספות שהעלו הסנגורים בעניין אי מהימנותה של א', אך נראה לנו כי מדובר בעניינים שוליים יחסית. אי הדיוקים או הסתירות לכאורה בגרסתה של א' אינם מעלים חשש שגרסתה אינה גרסת אמת, והם נובעים מחלוקת הזמן ומטיבו של הזיכרון האנושי. עדותה של א' לגבי ליבת האירועים נמצאה מהימנה ולא מצאנו מקום להתערב בקביעתו של בית המשפט.

אי אמינותו של המערער ואחרים מעדי ההגנה

8. מנגד קבע בית המשפט כי עדותו של המערער אינה יכולה לשמש בסיס לקביעת ממצאים. עיון בעדותו של המערער מעלה כי בצדק ציין בית המשפט כי העדות נשאה אופי של ניתוח ראיות, סיכומים וזכרונות, ולא מסירת עדות אותנטית על מה

שהיה (או לא היה). בית המשפט מנה עניינים שונים בהם נתפס המערער לאי אמירת אמת והדברים פורטו בהרחבה גם בפסק דינו. אף אם נקבל שבעניין חלק מן העניינים החמיר בית המשפט קמא עם המערער (כמו שימוש מסוים במועד לא נכון של אזכרת אביו), הרי בגרעין הקשה, בדברים החשובים, נתפס המערער לאי אמירת אמת, ועדותו נמצאה בלתי מהימנה בעליל.

יריעת המחלוקת

התוכן בעמוד זה אינו מלא, על מנת לצפות בכל התוכן עליך לבחור אחת מהאופציות הבאות:

הזדהה

לרכישה

הורד קובץ

בעלי דין המבקשים הסרת המסמך מהמאגר באמצעות פניית הסרה בעמוד [יצירת הקשר](#) באתר. על הבקשה לכלול את שם הצדדים להליך, מספרו וקישור למסמך. כמו כן, יציין בעל הדין בבקשתו את סיבת ההסרה. יובהר כי פסקי הדין וההחלטות באתר פסק דין מפורסמים כדין ובאישור הנהלת בתי המשפט. בעלי דין אמנם רשאים לבקש את הסרת המסמך, אולם במצב בו אין צו האוסר את הפרסום, ההחלטה להסירו נתונה לשיקול דעת המערכת

Disclaimer

הודעה

באתר זה הושקעו מאמצים רבים להעביר בדרך המהירה הנאה והטובה ביותר חומר ומידע חיוני. עם זאת, על המשתמשים והגולשים לעיין במקור עצמו ולא להסתפק בחומר המופיע באתר המהווה מראה דרך וכיוון ואינו מתיימר להחליף את המקור כמו גם שאינו בא במקום יעוץ מקצועי.

האתר מייעץ לכל משתמש לקבל לפני כל פעולה או החלטה יעוץ משפטי מבעל מקצוע. האתר אינו אחראי לדיוק ולנכונות החומר המופיע באתר. החומר המקורי נחשף בתהליך ההמרה לעיוותים מסויימים ועד להעלתו לאתר עלולים ליפול אי דיוקים ולכן אין האתר אחראי לשום פעולה שתעשה לאחר השימוש בו. האתר אינו אחראי לשום פרסום או לאמיתות פרטים של כל אדם, תאגיד או גוף המופיע באתר.